

ԿԻՆԿԻՈ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԳԱՐԵԳԻՆ Ա ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԵՎ ՀԱՅ

ՄԵԱԿՈՒՅԹԻ ՄԱՍԻՆ

եր ժողովուրդը դարերի ընթացքում հանդիպել է շատ հրի և ջրի՝ Վշտերի և տառապանքների բովից է անցել և նա այսօր հասել է մի հանգրվան, որ իր թանկագին հայրենիքի մի մասի տերն է, որ պատմական իր հայրենիքի մեջ նա ապրել կարող է խաղաղությամբ, ապրել կարող է ստեղծագործելով, ապրել կարող է ապագայի մեծ հույսերով:

Մեր հայ ժողովուրդը մի գեղեցիկ խոսք ունի — պատկերալից և իմաստալից մի խոսք. «Տունը հիմամբ է տուն, ծառը արմատով է ծառ»: Մեր հայ ժողովրդի տան հիմքը, մեր ժողովրդի կենդանի ծառի արմատը, մեր մայր Հայրենիքն է:

Մեզ համար թանկ է մեր հայրենի երկիրը՝ ավանդությունների հետ կապված: Մեր սրտերն ու հոգին բարձրացնում է նա ղեպի վսեմը, ինչպես մեր հայրենի երկրի կենտրոնում բարձրացած Արարատը:

Մեր բանաստեղծը չի թափառում Հռենոսի կամ Գանգեսի ափերին, նա անցնում է մեր Մայր Արաքսի ափերով: Այս բանը ցույց է տալիս, թե ժողովրդի կյանքը, նրա ստեղծագործությունը խոր արմատներ ունի հայրենի երկրի մեջ բազմադարյան: Ինչ ծայր աստիճան ուրախացնում է, որ Մայր Հայրենիքում ստեղծվել է մի վիճակ, որ մեր տաղանդը, մեր ազգային հանճարը կարող է ստեղծագործել մեր երկրի մեջ, կապվելով զաղութների ողջ հայության հետ:

Նա քաղաքագետ չէ: Բայց հոգևորական և հոգեկան կյանքով ապրող մարդ է:

Ամեն ժողովուրդ մեծ է ոչ երկրի տարածությամբ, զորքերի թվով, բնակչությունով, այլ հոգեկան, ստեղծագործ կյանքի բովանդակ ծավալով: Մենք փոքր ժողովուրդ ենք, բայց մեծ ենք մեր հոգիով, մեր ստեղծագործությունով, մեր անցյալով:

Մեր ժողովուրդը թվով փոքր է, բայց մեծ

է իր հոգիով: Ավստրիացի մի ճարտարապետ մեր ճարտարապետությունը, հայ արվեստը դնում է հունական, հռոմեական, գոթական արվեստների կողքին:

Բրյուսովը, որ սրանից քսան տարի առաջ մեռավ, ուսումնասիրել է հայկական բանաստեղծությունը սկզբից մինչև մեր օրերը և հայ բանաստեղծության տալիս է կարևորագույն տեղ, մեծ տեղ Եվրոպայի ու Ասիայի բանաստեղծությունների շարքում:

Մեծ Ռուսաստանը հարյուրավոր միլիոն ժողովուրդ ունի և հայ ժողովուրդը Սովետ Միության մեջ երկու միլիոն է: Բայց մեր փոքրիկ ածուն (եթև ասենք Խորենացու լեզվով) ինչպիսի դեր է կատարում Սովետ Միության շինարարության, մեծության, գինվորական հաղթանակների մեջ: Լուսլա գյուղից ելած Միկոյանը ի՞նչ կարևոր դեր է կատարում:

Այս փոքրիկ ժողովուրդը, որ համարվում էր խեղճ, տեսանք թե ինչպես Բաղրամյանի նման հերոս տվավ:

Ազգային-Եկեղեցական ժողովի պատգամավորները հրենո աչքերով տեսան, թե ինչպես անցյալում թշվառ, աղքատ-նիհարած ժողովուրդը գլուխը բարձրացրած՝ ապրում է ու ստեղծագործում:

Ամերիկան մեծ աշխարհ է, բայց 120--130 հազար հայության միջից Սարգսյանը և իր նմանները մեծ հռչակ են հանել: Փուշման մեծ նկարիչը մեծ հարգանքով է հիշվում: Գյուրջյան արձանագործը, որի անունը վերջերս չի լսվում, համաշխարհային լուսավորության կենտրոն Փարիզում համարվում էր առաջավոր և մեծ արվեստագետ:

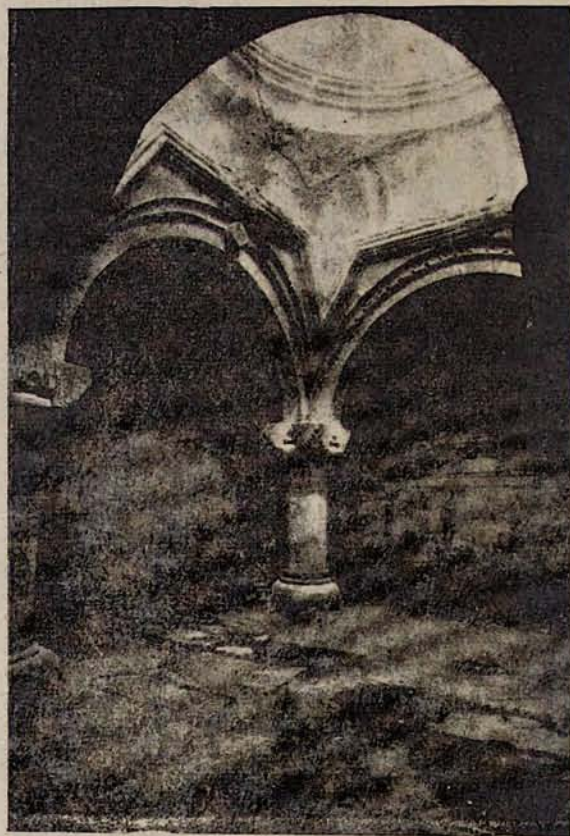
Չհուսահատենք, որ փոքր ենք: Փոքր ենք անհասկացողների համար: Գիտակցությամբ ապրող հայր, ստեղծագործ հայր, անցյալի վշտերի ու տառապանքների ծանոթ հայր ապրում է իր հայրենավանդ տան մեջ, այն տան, ուր աշխատել ու ստեղծագործել

են մեր նախնիքները: Կրնանք մենք էլ նրանց արժանավոր հաջորդները լինել:

Արմատով է ծառը կենդանի. տունը հիմամբ է տուն: Հիմա մեր հիմը հաստատուն է: Աստուծով ունինք Սովետական Հայաստանը: Պետք է մեր սրտի, մեր էության բոլոր սիրով սիրենք այդ փոքրիկ Հայաստանը:

Մեր հորդորն է լինել քաջ, հոգով, ձրգտումներով, իդեալներով, ու գաղափարներով և աչքը ուղղած մեր Հայրենիքին:

Դուք գիտեք, որ արևածաղիկը իր երեսը միշտ դարձնում է դեպի արևը. մենք էլ մեր աչքերը ուղղել ենք դեպի մեր կենդանության արևը, որ մեր Հայաստանն է թանկագին:

Գեղարդի վանքի վիմափոր տաճարներից մեկը (ԺԳ դար)